

Ensenyar història a l'època del «show-business»

Joaquim Prats i Cuevas^a i Joan Santacana i Mestre^b

^a Professor de didàctica de les ciències socials a la Universitat de Barcelona. A/e: joaquimprats1@gmail.com

^b Professor de didàctica de les ciències socials a la Universitat de Barcelona. A/e: jsantacana@ub.edu

Després de trenta anys de la publicació de l'assaig de Neil Postman *Divertim-nos fins a morir. El discurs públic a l'època del «show-business»* i de mig segle del conegut llibre de Mc Luhan, "Understanding Media: The Extensions of Man" (1964) la irrupció del món digital a les nostres vides és ja un fet irreversible.

La societat digital ho ha canviat gairebé tot en el camp de la cultura i de l'entreteniment. És molt important, per tant, reflexionar a fons sobre com afecten aquests canvis en l'àmbit de l'educació; cal analitzar com canvien les pautes d'aprenentatge en l'ensenyament de les ciències socials i en particular de la història.

Cal plantejar-nos i analitzar, com fa Joan Manuel del Pozo, el grau d'acompliment del principi de Shannon i Weaver, segons el qual la relació entre comunicació i la informació és inversa, de manera que, a més eficàcia comunicativa, menys càrrega informativa i, a major càrrega informativa, més dificultat comunicativa. A mesura que aquest principi matemàtic es compleix amb escreix en la societat digital actual, l'escola no pot seguir ignorant que les pautes d'aprenentatge varien des de l'aparició de la telefonia intel·ligent, el *m-learning*, perquè el que està variant és precisament la nostra intel·ligència.

Avui, quan la virtualitat substitueix la realitat, es fa necessari plantejar quines són aquelles coses que no es poden aprendre fàcilment a internet i quin és el model nou d'intel·ligència que s'albira entre els infants i els adolescents. En definitiva, cal pensar com s'ha de plantejar l'ensenyament de les ciències socials a partir d'aquesta problemàtica, quin ha de ser el paper de mètode en els models didàctics del futur, com la història es pot deslliurar de la càrrega memorística, patriòtica i acrítica que porta al damunt. Quins objectius hauria d'apuntar una renovació d'aquest ensenyament des de les arrels? Aquest és el desafiament del segle XXI, ja que si no reeixim en aquesta tasca, l'ensenyament de la història es pot convertir simplement en una inofensiva forma d'oci cultural.